

Forslag til endring i forskrift om nasjonal retningslinje for barnevernspedagogutdanning

Her følger samlet forslag til endret forskrift. Forslag til endringer er markert slik:

- a) Ny tekst er markert med understreking
- b) Slettet tekst er markert med gjennomstreking

Kapittel 1 Virkeområde og formål

§ 1 Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir barnevernspedagogutdanning, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder for 3-årig bachelorgrad i barnevern.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres, har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon.

§ 2 Formål med utdanningen

Formålet med utdanningen av barnevernspedagoger er å kvalifisere profesjonsutøvere som kan identifisere behov og gi rett hjelp til rett tid til barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner. Kandidaten skal ha særlig kompetanse til å løse oppgaver innenfor barnevernet og på andre arenaer hvor barn og unge i en utsatt livssituasjon befinner seg.

Kjernekompetansen i utdanningen er knyttet til barnevernsfaglig forsknings- og praksisbasert kunnskap, samt kunnskap fra barn, unge og deres foresatte. Barnevernsfaglig arbeid tar utgangspunkt i barn og unges livssituasjon og rettigheter og anerkjenner barn og unges behov for trygghet, omsorg, forståelse og kjærlighet. Kandidaten skal kunne forebygge og avdekke omsorgssvikt og bidra til forsvarlige tjenester. Etter endt utdanning skal kandidaten være etisk bevisst, reflektert og samarbeidsorientert.

Kandidaten skal med utgangspunkt i barnevernets samfunnsmandat møte barn, unge og familier i en utsatt livssituasjon med forståelse, empati og anerkjennelse.

Barnevernsfaglig kompetanse bygger på bidrag fra flere fagområder innenfor samfunnsvitenskap, humaniora, rettsvitenskap og naturvitenskap. Integrasjonen av ulike fagdisipliner, blant annet psykologi, jus, pedagogikk og sosiologi, foregår gjennom hele utdanningsforløpet og utgjør kjerneområdene for barnevernspedagogens kompetanse.

Kandidaten skal ha kunnskap og ferdigheter til å sikre at barn, unge og familier i en utsatt livssituasjon opplever trygghet, inkludering, læring og mestring. Kandidaten skal også ha kunnskap om å arbeide forebyggende på individ-, gruppe- og samfunnsnivå med utgangspunkt i barnets beste. Barnevernspedagoger skal kunne bidra i fag- og tjenestetutvikling for utsatte barn, unge og deres familier.

Utdanningen skal også sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for likeverdige tjenestetilbud for alle grupper i samfunnet, deriblant samers status som urfolk og deres rettigheter til språklige og kulturelt tilrettelagte tjenester. I tillegg skal utdanningen sikre kompetanse om samiske barns rettigheter til eget språk og kultur.

Fullført utdanning kvalifiserer til tittelen barnevernspedagog. På engelsk skal tittelen være Bachelor in child protection and child welfare.

§ 3 Kompetanseområder

Barnevernspedagogutdanningen skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 5 under følgende kompetanseområder:

- Barnevernsfaglig kompetanse
- Oppvekst og familieliv
- Forsvarlig rettsanvendelse og rettssikkerhet i barnevernet
- Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste
- Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis

Læringsutbyttebeskrivelsene i § 4 a, b, e, m, o og p, ~~§ 5 e~~, § 6 a, § 7 a, b, d, e, f-i, § 8 a, b, c, § 9 a, § 10 a – f og h, § 11 b - e, g og i, § 12 b, c og e, § 13 d og e, § 14 a og c er basert på forskrift 6. september 2017 nr. 1353 om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger § 2, og tilpasset utdanningen.

Kapittel 2 Læringsutbytte for kompetanseområdet barnevernsfaglig kompetanse

Barnevernsfaglig kompetanse bygger på bidrag fra flere relevante fagområder innenfor samfunnsvitenskap, humaniora og naturvitenskap.

§ 4 Barnevernsfaglig kompetanse - Kunnskap

Kandidaten

- a. har bred kunnskap om barnevernets samfunnsmandat, samarbeidspartnere, ansvars- og oppgavefordeling i velferdsforvaltningen helse- og velferdstjenestene
- b. har bred kunnskap om gjeldende norsk og internasjonal rett som er relevant for barnevernsfeltet, og relevant juridisk metode, deriblant kunnskap om FNs barnekonvensjon art. 3, 12 og 30 har kunnskap om urfolk, etniske minoriteter og flyktningers livssituasjoner og rettigheter
- c. har kunnskap om samiske barns rett til oppvekstforhold der deres etniske, språklige og kulturelle tilknytning vektlegges
- d. har bred og flerfaglig kunnskap om sentrale barnevernsfaglige temaer, problemstillinger og prosesser
- e. har bred kunnskap om omsorgssvikt, overgrep og vold; mulige årsaksforhold, uttrykk og konsekvenser
- f. kan oppdatere sin organisasjonsteoretiske kunnskap
- g. kan oppdatere sin kunnskap om barnevern som fagområde
- h. har kunnskap om ulike pedagogiske metoder og tiltak innenfor miljøterapeutisk og annet barnevernsfaglig arbeid
- i. har bred kunnskap om barns oppvekst, med fokus på utvikling, sosialisering, læring og danning
- j. har bred kunnskap om familie- og nettverksarbeid, og oppmerksomhet om ressurser i den enkelte familie, nettverk og nærmiljø
- k. har bred kunnskap om samspill og utviklingsstøttene omsorg
- l. har bred kunnskap om rusmiddelbruk, psykisk helse, og ulike symptomer på rusmiddelproblematikk eller psykiske plager og hvordan dette kan komme til uttrykk på hos både barn og voksne, og hvilke konsekvenser det har
- m. har kunnskap om urfolk, etniske minoriteter og flyktningers livssituasjoner og rettigheter. Kandidaten skal også kjenne til samers rettigheter, og ha kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk
- n. har kjennskap til ulike former for familieliv og familiepolitiske føringer

- o. kan oppdatere sin kunnskap om sammenhenger mellom helse, utdanning, arbeid, sosioøkonomiske faktorer, levekår, både overfor enkeltpersoner og grupper i samfunnet, for å bidra til god folkehelse og arbeidsinkludering
- p. kan oppdatere sin kunnskap om helse- og sosialpolitikk
- q. kan oppdatere sin kunnskap om barns digitale hverdagsliv

[Merknad: Bokstavrekkefølgen vil bli justert før fastsettelse, som følge av at bokstav d foreslås tatt ut.]

§ 5 Barnevernsfaglig kompetanse - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan anvende forskningskunnskap, erfaringskunnskap og kunnskap fra barn, unge og foreldre som grunnlag for kunnskapsbasert praksis i møte med barn, unge og familier i egne tjenester, og henvise videre ved behov
- b. kan anvende et bredt og flerfaglig kunnskapsgrunnlag for å arbeide systematisk og målrettet med barn, unge og familier
- c. kan anvende et bredt og flerfaglig kunnskapsgrunnlag i forebyggende og miljøterapeutisk arbeid
- d. kan anvende aktiviteter for å fremme lek, læring, inkludering, mestring og deltakelse
- e. ~~kan anvende relevant lovverk, regelverk og veiledere~~
- f. kan anvende forsknings-, praksis- og erfaringsbasert kunnskap til å veilede barn, unge, deres foreldre og foresatte i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
- g. kan anvende forsknings-, praksis- og erfaringsbasert kunnskap for å utrede barn og unges omsorgssituasjon og atferd og tilrettelegge hensiktsmessige tiltak

[Merknad: Bokstavrekkefølgen vil bli justert før fastsettelse, som følge av at bokstav e foreslås tatt ut.]

§ 6 Barnevernsfaglig kompetanse - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan bruke kunnskaper og erfaringer til å undersøke, tilrettelegge, gjennomføre, dokumentere, analysere, vurdere og evaluere barnevernsfaglig arbeid på en etisk og faglig forsvarlig måte

Kapittel 3 ~~Læringsutbytte for kompetanseområdet oppvekst og familieliv~~

- a. ~~har bred kunnskap om barns oppvekst, barndom, sosialisering, læring, danning og utvikling, med særlig forståelse for barn, unge og familier i utsatte livssituasjoner~~
- b. ~~har bred kunnskap om familie- og nettverksarbeid~~
- c. ~~har bred kunnskap om samspill og utviklingsstøttene omsorg~~
- d. ~~har bred kunnskap om rus, psykisk helse, mulige problemskapende sammenhenger, uttrykk og konsekvenser~~
- e. ~~har kunnskap om urfolk, etniske minoriteter og flyktningers livssituasjoner og rettigheter. Kandidaten skal også kjenne til samers rettigheter, og ha kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk~~
- f. ~~har kjennskap til ulike former for familieliv og familiepolitiske føringer~~

- g. kan oppdatere sin kunnskap om sammenhenger mellom helse, utdanning, arbeid, sosioøkonomiske faktorer, levekår, både overfor enkeltpersoner og grupper i samfunnet, for å bidra til god folkehelse og arbeidsinkludering
- h. kan oppdatere sin kunnskap om helse og sosialpolitikk
- i. kan oppdatere sin kunnskap om barns digitale hverdagsliv

§ 8 Oppvekst og familieliv – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan anvende faglig kunnskap og skjønn til å veilede barn, unge, deres foreldre og foresatte i lærings-, mestrings- og endringsprosesser
- b. kan anvende forsknings-, praksis- og erfaringsbasert kunnskap for å utrede barn og unges omsorgssituasjon og atferd og tilrettelegge hensiktsmessige tiltak
- c. kan anvende relevante tiltak som bidrar til at unge vanskeligstilte inkluderes i arbeid
- d. kan beherske forebyggende og helsefremmende arbeid på arenaer der barn og unge oppholder seg

§ 9 Oppvekst og familieliv – Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan planlegge, gjennomføre, dokumentere, evaluere og formidle tiltak og tjenesteutforming med utgangspunkt i barnets beste

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområdet forsvarlig rettsanvendelse og rettssikkerhet i barnevernet

§ 7. Forsvarlig rettsanvendelse og rettssikkerhet i barnevernet – Kunnskap

Kandidaten

- a. har bred kunnskap om sentrale rettskilder på barnevernfeltet
- b. har bred kunnskap om barns rett til beskyttelse og omsorg, rett til informasjon og medvirkning, og om barnets beste som rettsprinsipp
- c. har bred kunnskap om barns rettigheter i institusjon og grensene for bruk av tvang
- d. har bred kunnskap om kravet til forsvarlighet i utrednings- og tiltaksarbeid, og i beslutningsprosesser
- e. kjenne til samers rettigheter, og ha kunnskap om og forståelse for samenes status som urfolk

§ 8. Forsvarlig rettsanvendelse og rettssikkerhet i barnevernet – Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan beskrive juridiske problemstillinger, og identifisere rettskilder for å sikre barns og foreldres rettigheter
- b. kan redegjøre skriftlig og muntlig for barnevernsfaglige og juridiske vurderinger og beslutninger
- c. kan anvende sentrale rettskilder og veiledere, og foreta forsvarlig juridisk og barnevernfaglig skjønnsutøvelse

§ 9.Forsvarlig rettsanvendelse og rettssikkerhet i barnevernet – Generell kompetanse

Kandidaten

- a. har innsikt i relevante juridiske-, yrkes- og forskningsetiske problemstillinger
- b. har innsikt i juridisk metode og sentrale rettskilder på barnevernfeltet, herunder FN barnekonvensjon

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområdet yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste

§ 10 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste - Kunnskap

Kandidaten

- a. har bred kunnskap om tverrfaglig, tverretatlig og tverrprofesjonelt samarbeid
- b. har bred kunnskap om vurdering og forståelse av barns beste og barn og familiers rettigheter, deriblant samiske barns rett til eget språk og kultur
- c. har bred kunnskap om kommunikasjon, konflikthåndtering og samarbeid i et samfunn preget av mangfold
- d. har kunnskap om velferdsstatens strukturer og profesjoner
- e. har kunnskap om inkludering, ikke-diskriminering og likestilling, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion og livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og alder, slik at kandidaten bidrar til å sikre likeverdige tjenester for alle grupper i samfunnet
- f. har kunnskap om profesjonsetikk, etiske verdier, dilemma og problemstillinger i barnevernsfeltet
- g. har kunnskap om egen profesjon og barnevernsfeltets historie
- h. har kunnskap om og kan vurdere risiko for uønskede hendelser og kjenner til metoder for å følge opp dette systematisk

§ 11 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan reflektere over maktforhold, profesjonalitet og egen rolle som yrkesutøver i møte med barn og familier
- b. kan anvende faglig kunnskap og kompetanse til å initiere og lede tverrfaglig, tverretatlig og tverrprofesjonelt samarbeid
- c. kan anvende faglig kunnskap fra barn og unge som del av grunnlaget for å sikre barn og unges deltakelse og medvirkning
- d. kan anvende faglig kunnskap til å kommunisere og samarbeide hensiktsmessig med barn, unge og foresatte, og kan samtale med barn om tema som omsorgssvikt, vold og overgrep
- e. kan bruke erfaringer og kunnskap til å bygge relasjoner, samarbeide og kommunisere på en måte som fremmer inklusjon, deltakelse og medvirkning
- f. kan vurdere og ivareta barns beste og barn og familiers rettigheter
- g. kan anvende kunnskapsbaserte metoder, teorier og faglig skjønn til det beste for barn og familier
- h. kan anvende faglig kunnskap om kulturelt mangfold og vise flerkulturell forståelse og kultursensitivitet i tjenesteutøvelsen

- i. kan anvende erfaringer og faglig kunnskap til å støtte og veilede medarbeidere, samt reflektere kritisk over egen og tjenestens praksis og justere praksis under veiledning

§ 12 Yrkesrolle, etikk og samarbeid til barnets beste - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. har innsikt i egen forforståelse, holdninger og verdier og betydningen av relasjonskompetanse i barnevernfaglig arbeid
- b. har innsikt i og kan håndtere etiske problemstillinger innen fagområdet og egen tjenesteutøvelse
- c. har innsikt i og kan ivareta barn, unge og familiers rettigheter og bidra til å sikre likeverdige tjenester i et samfunn preget av mangfold
- d. kan bruke kunnskap, ferdigheter og erfaringer til å møte barn, unge og familier i en utsatt livssituasjon med forståelse, empati og anerkjennelse
- e. kan dokumentere og formidle faglige vurderinger, muntlig og skriftlig

Kapittel 5 Læringsutbytte for kompetanseområdet innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis

§ 13 Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis - Kunnskap

Kandidaten

- a. har kunnskap om vitenskapsteori og hvordan kunnskap utvikles og forstås
- b. har kunnskap om samfunnsvitenskapelig metode og dets muligheter og begrensninger
- c. har kjennskap til relevante fagdebatter, forsknings- og utviklingsarbeid, og nasjonale veiledere og retningslinjer
- d. har kjennskap til nytenkning og innovasjonsprosesser
- e. har digital kompetanse, deriblant kunnskap om digital sikkerhet, og kan bistå i utviklingen av og bruke egnet teknologi både på individ- og systemnivå

§ 14 Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis - Ferdigheter

Kandidaten

- a. kan anvende faglig kunnskap til fagutvikling, kvalitetsforbedring og tjenesteinnovasjon
- b. kan anvende ny faglig kunnskap på en metodisk og vitenskapelig måte
- c. kan anvende digitale verktøy og relevant teknologi

§ 15 Innovasjon, kritisk tenkning og kunnskapsbasert praksis - Generell kompetanse

Kandidaten

- a. kan planlegge, gjennomføre, begrunne, evaluere og dokumentere barnevernfaglig arbeid selvstendig og sammen med andre
- b. kan utrede og analysere barnevernfaglig arbeid selvstendig og sammen med andre

Kapittel 6 Studiets oppbygging og praksisstudier

§ 16 Studiets oppbygging

Utdanningen skal organiseres slik at den fremmer integrering av teori og praksis, faglig progresjon, gjennomgående profesjonsretting og forskningsforankring. Undervisningsformer, pensum og vurderingsformer skal korrespondere med læringsutbytteformuleringer. Studiet

bør tilrettelegges slik at studentene får trening i kritisk og etisk refleksjon samt praktiske ferdigheter. Videre bør studiet gi studentene mulighet til å utfordres på og arbeide med egne holdninger og forforståelser.

Progresjon i utdanningen nødvendiggjør at kompetanseområder og læringsarenaer utfyller hverandre gjennom utdanningsløpet. Faglig progresjon forutsetter at studenten bygger kompetanse fra generell mot spesialisert kompetanse.

§ 17 Praksisstudier

Praksisstudier er en sentral del av studiet og skal bidra til integrering av læringsutbytte innen kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Praksisstudiene skal utformes slik at de sikrer at læringsutbyttet oppnås. Praksisstudier bør ha et omfang på 24 uker hvor minimum 20 uker skal være i autentiske yrkessituasjoner. Praksisstudier bør utføres i direkte arbeid med utsatte barn, unge og/eller deres familie.

Hovedvekten av praksisstudiene bør gjennomføres innenfor kommunalt og statlig barnevern. I praksisstudiene skal studentene få erfaring med å etablere kontakt med barn og familier, samt delta i vurderings- og beslutningsprosesser i barnevernsfaglig arbeid. utrede/undersøke, vurdere og fatte beslutninger i barnevernssaker. Videre bør skal studenten delta i samarbeidsmøter og få kjennskap til tverrfaglig samarbeid på individ- og systemnivå.

Kapittel 7 Ikrafttredelse og overgangsordninger

§ 18 Ikrafttredelse og overgangsordninger

Forskriften trer i kraft 1. juli 2019. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2020-2021.

Studenter som følger tidligere rammeplan, har rett til å avlegge eksamen etter denne inntil 31. desember 2023. Fra dette tidspunktet oppheves forskrift 1. desember 2005 nr. 1377 til rammeplan for barnevernspedagogutdanning.

Universiteter og høyskoler som tilbyr utdanningen, kan likevel tilby eksamen etter nevnte rammeplan inntil 31. desember 2025.

[Merknad: se høringsbrevet om ikrafttredelse og overgangsregler.]